

resten har jeg ikke Meget at sige, da dette første Stykke af § 4 er omtalt af flere ærede Talere, og da jeg ikke skal gjentage, hvad Andre have sagt, skal jeg blot sige, at jeg ikke kan gaae ind paa dette Punkt eller paa Noget, som ligner det. Hvis der kom en Lov, som sagde, at vi skulde begynde at forberede en ny Matricul, en ny Skuldsætning af Landets Forder, kunde jeg bedre forstaae det, end at man yderligere vil bestaae Hartkornet, thi Hartkornbestatningen er efter den nuværende Skuldsætning saa ulige, at det efter mine Begreber vilde være høist urimeligt at lægge en ny Skat derpaa, og dette er en ny Skat; selv Finantsministeren vil ikke kunne henvægte, at det er det. Den ærede Minister vil maaskee sige, at det er en Afløsning for en ældre Byrde, men dette er ikke ganske rigtigt; thi det er ikke rigtigt, naar der staaer i Motiverne, at Hestendretningen siden 1774 utvivlsomt maa betragtes som en Hartkornet paahvilende pecuniær Byrde, og det er i Grunden denne Bemærkning, der har givet mig Anledning til at begjære Ordet. Jeg maa protestere derimod; det er ikke rigtigt, thi jeg kan ikke læse den paagjældende Paragraph i den nævnte Forordning rettere, end at det har været Lovens Tanke at holde Udrederne skadesløse; man er netop gaaet ud fra — det sees tydeligt i den paagjældende Forordnings § 30 —, at Hestene ere at ansee som betalte efter 6 Mars Forløb. Det er paalagt Proprietairer og Præster at staae disse Heste mod en successiv Afbetaling, og naar man tænker paa de Summer, der ere opførte i den nys nævnte Forordning, deels for Remontering, deels for Indkjøb og deels for Foderindkjøb, naar man tænker paa Capitelstartens Størrelse for det paagjældende Aar — jeg kan ikke i dette Dilemma opgive den, men haaber senere at skulle tilveiebringe den, og jeg tvivler ikke om, at den har været meget lav — og naar man tænker paa den Brug, som det var tilladt Bedkommende at gjøre af Hestene, medens man i den Tid upaatvilelig ikke stillede saa store Fordringer til disse som nu, saa er jeg i Genhold til den paagjældende Paragraphs Redaction fuldkommen overbevist om, at den oprindelige Tanke var, at de Bedkommende skulde holdes skadesløse. Det kan gjerne være, at det ikke

kan siges, at dette senere er steet, men naar det her fremsættes som Motiv for den nye Hartkornstat, at der her er Tale om en oprindelig pecuniær Byrde for Hartkornet, forekommer det mig rigtignok, at det bør alvorlig imødegaaes. Hvorledes man kan hente Grunde for den nævnte Paastand fra Hestendretningsloven af 16de Marts 1851 § 27, er mig aldeles ubegribeligt, thi denne § 27, som efter Lovforslagets Motiver synes at skulle have en bethdelig Vægt, taler ikke Noget derom; den taler om, at der skal gives en Godtgjærelse for de Foderheste, som vare udsatte rundt omkring i Landet, men at denne Godtgjærelse ikke maa overstige den, der gives for Districtsheste, og at dette skulde kunne godtgjøre, at Hestendretningen er en Hartkornsbyrde, er mig aldeles ubegribeligt. — Jeg haaber dog, som sagt, at vi nok skulle komme tilrette om denne Lov. Jeg har vel tænkt mig, at Finantsministeren vilde være tilstede her idag, men jeg trøster mig dog ikke derfor til strax at faae hans Villigelse til, at det første Stykke af § 4 gaaer ud af Loven, hvorefter det er muligt, at man kunde komme tilrette senere. I Principet for Lovforslaget er jeg aldeles enig, og det har, saasnart jeg faae Lovforslaget, glædet mig, at man fik Udsigt til at kunne blive fri for disse Præstationer. Jeg finder det aldeles rigtigt, at Krigsbestyrrelsen selv kjøber sine Heste og seer at faae dem udsatte, hvor den finder det meest tjenligt, skjøndt det vel kan være, at det bliver noget dyrere. De ville jo ogsaa, saavidt jeg kan see, blive opstaldede paa Foder omtrent paa de samme Steder, der ifølge den ældre Lovgivning have maattet udrede Hestene; thi der er ikke ret mange Bønder, som have Lyst til at have Heste blot for deres Fornøjelse; men det er ogsaa muligt, at den ærede Minister ikke vil holde saa strengt paa Lovudkastets Ord i denne Henseende. Det kan ikke staae en Hest at trække en Vogn eller en Ploug, naar man ikke netop har Brug for den til Ridehest eller til en lille Lyttour; man kan ogsaa godt, uden at staae den, anvende den til anden Brug.

Krigsministeren: Det glæder mig, at der er fremkommet saamange Udtalelser, som